

10. 1. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ilustrační záběry ? Jen se souhlasem lidí...

V televizi běží zprávy. Skutečně zajímavé téma: polovina mužů má prý podle výzkumů tajnou milenkku. Zprávu provází záběry, při kterých mi náhle tuhne krev v žilách: vždyť to jsem já ! A jdu s kolegyní na oběd ! V domácnosti nastává hrobové ticho...

Výše uvedená, zcela smyšlená příhoda, se může každému z Vás kdykoliv přihodit. České televizní stanice, pokud mohu soudit, pak zejména ČT, si totiž oblíbily provázení zpráv tzv. ilustračními záběry. Nevinných osob, které přitom nafilmují a posléze ukazují v nejrůznějších hrůzostrašných kontextech, se přitom nikdo na nic neptá. A přitom každý z nich by mohl televizi žalovat pro neoprávněné pořízení a užití jeho záběrů !

Podle § 12 občanského zákoníku, který umožňuje běžné fungování všech zpravodajských médií, platí, že „písemnosti osobní povahy, podobizny, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se fyzické osoby nebo jejich projevů osobní povahy smějí být pořízeny nebo použity jen s jejím svolením.“

To je základní pravidlo, které prostě platí vždy, pouze s výjimkou několika málo případů, kdy zákon výjimku výslovně stanoví. Těmito výjimkami jsou:

- použití písemností osobní povahy, podobizen, obrazových snímků nebo obrazových a zvukových záznamů k účelům úředním na základě zákona,
- použití podobizen, obrazových snímků nebo obrazových a zvukových záznamů přiměřeným způsobem též pro vědecké a umělecké účely a pro tiskové, filmové, rozhlasové a televizní zpravodajství. Ani takové použití však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy fyzické osoby.

Jak je zjevné, nic jako „ilustrační záběry“ mezi výjimkami není a obecný pojem „zpravodajství“ je nekryje, protože nejde o zpravodajství o zobrazených osobách. Pokud by obsahem zprávy bylo, že politik má milenkku, lze je oba samozřejmě pro tuto zprávu nafilmovat a ve zpravodajství ukázat, protože tyto osoby jsou předmětem zprávy. V ilustračních záběrech nic o nafilmovaných osobách není.

Skutečnost, že své zneužívání lidé tiše trpí, je dána nejspíše tím, že o svém právu nevědí a obávají se (oprávněně), že celkové výdaje spojené se soudním sporem, včetně ztráty času a nervů, převýší možný přínos. Navíc máme u nás zakořeněnou rakousko-uherskou tradici úcty k institucím. Přece by se malý člověk nesoudil s velkou televizí a ještě kvůli své malé osobě ! A tak se také instituce podle toho chovají: různé státní agentury jsou například překvapeny tím, že by měly mít souhlas zobrazených lidí na svých propagačních materiálech či třeba na reklamách propagujících Česko v zahraničí. Nelze se jim divit: dosud se asi nikdy nesetkaly s odporem.

Samozřejmě, že výše uvedená pravidla se týkají stejným způsobem ilustračních fotografií v novinách či časopisech – a dobré je zde také vědět, že fotografie z fotobanky či ČTK nemusejí souhlas zobrazených osob automaticky obsahovat !

Chtějí-li tedy televize, časopisy, noviny či agentury používat tzv. ilustrační záběry, měli by postupovat stejně obtížně jako každý jiný: vytvořit si vlastní videotéku či fotobanku záběrů, vybavených souhlasem lidí s užitím pro ilustrační záběry.

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)